

Реалізація стратегій економічної безпеки підприємства

Олеся Ананьєва,

*к.е.н, доцент кафедри економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,*

e-mail: ananyeva@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0002-9544-7408

Андрій Правдін,

*магістрант кафедри економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,*

e-mail: pravdinah@krok.edu.ua

Враховуючи наявність в економічній літературі різних підходів до формування економічної безпеки підприємства, мінливість основ діагностики ступеня їх впливу на стан економіки, актуальною проблемою є розстановка пріоритетів, формування концептуальних основ та методики стратегічного забезпечення економічної безпеки комерційних організацій з метою їх сталого розвитку в умовах декларованої захищеності інтересів від потенційних загроз [1].

Стратегія забезпечення економічної безпеки підприємства має виступати планом скоординованих дій, що стосується всіх її складових. Для цього, на нашу думку, доцільним є виділення наступних стратегій: агресивної, компромісної та консервативної.

Мета реалізації агресивної стратегії – максимально швидке підвищення низького рівня економічної безпеки. Основні акценти реалізації стратегії пов'язані з проведенням фундаментальних змін, що стосуються підходів до ведення підприємницької діяльності загалом (або основних бізнес-процесів). Передбачає кардинальний перерозподіл ресурсів, а також перегляд структури та змісту бюджетів, пов'язаних із забезпеченням економічної безпеки.

Натомість, компромісна стратегія має на меті стабілізацію середнього рівня економічної безпеки. Основні акценти стратегії залежать від її варіантів реалізації:

1. Оптимізація рівня передбачає проведення заходів щодо «посилення» однієї (або кількох) складових економічної безпеки підприємства.

2. Адаптація рівня пов'язана з активізацією дій щодо її «зміцнення» та стимулювання позитивної динаміки її зростання за рахунок пошуку можливостей для систематичного вдосконалення однієї (або кількох) складових економічної безпеки.

Консервативна стратегія орієнтована на підтримання високого рівня економічної безпеки. Основні акценти реалізації стратегії сфокусовані на збереженні досягнутого (існуючого) високого рівня економічної безпеки, контролю за результатами діяльності, прогнозуванні тенденцій розвитку можливих її загроз та розробці плану протидії їм.

Реалізації кожної із запропонованих стратегій має передувати робота щодо визначення рівня економічної безпеки підприємства та узгодження

плану подальших заходів та дій. Так, агресивна стратегія спрямована на максимальне залучення до процесу забезпечення економічної безпеки наявних у розпорядженні підприємства ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових). Перерозподіл ресурсів на забезпечення економічної безпеки за низького її рівня дозволить: покращити ринкові позиції підприємства з подальшими економічним та соціальним ефектом; стимулювати активну взаємодію різних структурних підрозділів підприємства між собою.

Основним недоліком реалізації агресивної стратегії є необхідність перерозподілу посадових обов'язків працівників, для чого вони повинні мати відповідні навички та знання, пов'язані з забезпеченням економічної безпеки. Саме тому реалізація такого типу стратегії не може відбуватися на постійній основі: відразу після підвищення рівня економічної безпеки виникає потреба в розробленні та застосуванні компромісної або консервативної стратегії.

Так, у випадку середнього рівня економічної безпеки підприємства, динаміка якої схильна до зниження, йдеться про компромісну стратегію оптимізації, спрямовану на:

- використання спеціальних резервних фондів;
- перерозподіл ризику (диверсифікація, хеджування);
- економію матеріальних ресурсів (нормування оборотних коштів);
- раціоналізацію використання наявних ресурсів;
- перегляд засобів мотивації працівників [3].

При цьому основна увага має приділятися пошуку причин зниження рівня економічної безпеки підприємства.

У кардинально протилежній ситуації (позитивна динаміка рівня економічної безпеки, однак, у межах її середнього значення) є доцільною компромісна стратегія адаптації. Логіка її розробки та реалізації має виходити із можливості досягнення потенційно високого рівня економічної безпеки, для чого необхідно:

- максимально можливе збільшення бюджетів на проведення відповідних заходів;
- вдосконалення бізнес-процесів та розвиток зв'язків із зацікавленими сторонами підприємства (особливо із засобами масової інформації або представниками органів державної влади);
- розробка додаткових стимулів досягнення поставлених цілей [2].

Реалізація консервативної стратегії економічної безпеки підприємства спрямована на підтримку високого її рівня. На перший план для підприємств виходить дотримання трудової дисципліни (що зазвичай не вимагає додаткових фінансових ресурсів) та розуміння тенденцій виникнення та розвитку загроз економічній безпеці (для чого необхідна реалізація науково-методичного підходу до формування її ключових індикаторів). Основна цільова спрямованість цієї стратегії орієнтована на гармонізацію інтересів максимально можливої кількості зацікавлених сторін підприємства.

Таким чином, вибір стратегії економічної безпеки для реалізації стосовно кожної її складової повинен відповідати певній сукупності критеріїв, максимальне

врахування яких дозволить отримати найкращий ефект (як соціальний, і економічний).

Ключові слова: економічна безпека; підприємство; стратегія.

Список використаних джерел

1. Бойко В., Ліскевич С. Стратегії забезпечення економічної безпеки підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2023. №4. С. 7-11. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/09/320-1.pdf>
2. Зайченко К.С., Діма Н.І. Економічна безпека підприємства: сутність та роль. Ефективна економіка. 2021. №.5. URL: http://www.econotyu.nauka.com.ua/pdf/5_2021/92.pdf
3. Щетиніна О.К., Палагута К.О. Економічна безпека підприємства: теоретичні аспекти визначення, критерії та алгоритм оцінки. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/23282/1/90-92.pdf>